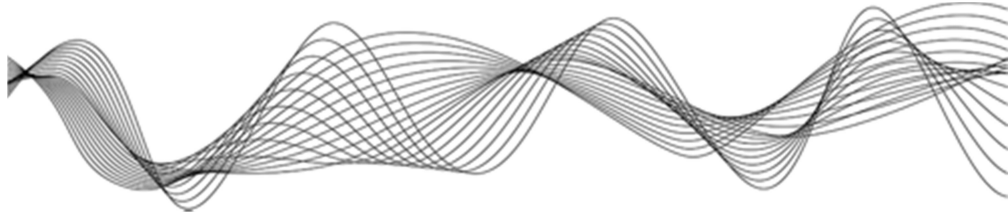

KHÚC NHẠC ĐỒNG QUÊ

Nếu ta chịu bỏ công và thì giờ đi từ Bắc vô Nam, từ Lạng Sơn Cao Bằng xuống lần lần qua từng làng xã, quận huyện mà vào tuốt tận mũi Cà Mâu rồi sang từng làng xã Hà Tiên Rạch Giá... tại mỗi nơi ta ghi âm tiếng nói của người ở đó, ghi chừng 200 tiếng thường nói hằng ngày như là: Ăn, ngủ, ỉa, đái, chạy, nhảy, leo, trèo, tay, chân, mặt, mũi, to, nhỏ, lớn, bé, lâu, dài, xa, gần, lên, xuống, qua, lại, v.v. ta sẽ có được hàng ngàn những “mẫu ghi âm” như thế để so sánh và nghe được khúc nhạc đồng quê của tiếng Việt ba miền.

Nó như là một chuỗi âm thanh không âm nào giống âm nào mà cái nhìn chung thì cho đó là tiếng Việt ba miền, nhưng trong mỗi miền lại đã có hàng trăm cái giọng khác nhau với ít nhiều hiểu được hay không hiểu. Điều này không lạ gì, vì tiếng nói nào cũng như vậy, tiếng Tàu, tiếng Tây, tiếng Anh Mỹ... nhưng người ta có nghiên cứu nhiều về chuyện đó, còn người Việt mình thì chưa có ai làm cả, cho đến nay. Vì vậy sinh ra nhiều sự hiểu lầm về tiếng Việt ba miền, người thì nói là chỉ có một thứ ngôn ngữ cho người Việt, kẻ thì bảo là cách một rặng núi đã không hiểu nhau nói chi đến tiếng Việt Cà–mâu đem so với tiếng Việt ở Lạng–son.!

Có thật là cam quýt trồng chỗ đất này thì ngọt, chỗ kia thì chua nhưng cam vẫn là cam, quýt vẫn là quýt không? Có thật là có một cái gì bất biến gọi là cái muôn đời của tiếng Việt không? Cái mà ta gọi là nguồn gốc đó có thật không? hay chỉ là một cách nói để che đậy cái thiếu hiểu biết của chúng ta về tiếng Việt? Nếu bảo rằng người Việt gốc từ dân Yueh bên Tàu thì tại sao bây giờ chả ai biết dân Yueh nó nói tiếng gì? Nếu bảo người Việt gốc Thái? theo Maspero thì tại sao trong tiếng Việt có đến 28% tiếng Mon và Khmer trong đó? Nếu bảo người Việt thuộc gốc Mon Khmer [các nhà ngữ học đa số theo thuyết này] thì tại sao lại có 42% tiếng Thái Lào trong tiếng Việt? Nếu bảo người Việt là gốc Austro Asian thì nào có khác gì bảo tiếng Pháp thuộc gốc Âu châu hay con cá nó sống vì nước! Thành thử ta phải xét đến cái nguồn gốc đa dạng của tiếng Việt mà chớ vội cho nó vào một nguồn gốc nào sớm quá.

Trước hết ta phải tìm cho ra nguồn gốc của từng tiếng một: chim, chuột, cá, cây, lá, mèo, chó, đi đứng chạy nhảy... Phải tiếp tục tìm cho ra hết, không bỏ sót một tiếng Việt nào, dù là địa phương hay xưa hay ít nói... chúng nó có cả thảy 27400 tiếng [đơn, kép, ghép hai, ghép ba, ghép bốn]. Sau khi xong, phải đếm xem tiếng nào có nhiều nguồn gốc nhất {đó là lá / leaf, leaves}, nó có đến 58 tiếng nói khác ở Đông Nam Á cũng phát âm như

vậy và cũng hiểu là lá! Đã lạ lòng chưa? có ai ngờ đến không? mà đó là sự thật [đón xem “**Từ điển nguồn gốc tiếng Việt**”]

Rồi thì đếm xem có bao nhiêu ngôn ngữ lớn nhỏ [nhiều hay ít người nói] đã dự phần, đã chung dòng chung gốc, chung nguồn chung cội với chừng ấy tiếng Việt: thưa, cả thảy là 58 tiếng nói! Rồi thì hãy làm bản đồ xem thử chúng nó ở nơi nào trong thế giới loài người? thưa chúng nó đều ở cả vùng Đông Nam Á chứ không hề ra khỏi vùng đó. Rồi thì thử tìm xem bao nhiêu phần trăm tiếng Việt là gốc Thái, gốc Lào gốc Kampuchia, gốc Mã lai, v.v.? Thưa, xem cái “bánh” ngôn ngữ này [linguistic cake] bạn sẽ tìm ra nhiều ngạc nhiên cho mình! Bạn sẽ không ngờ mà tiếng Việt nó lại như vậy [sic]!!!

Thành ra ta có thể nói một cách chung là tiếng Việt ta có gốc Đông Nam Á, vì cái gốc đó nó rải rác trên 1 triệu cây số vuông và khoảng 400 triệu người nói, lớn gấp ba Việt Nam và đông gấp năm lần dân Việt! Thế thì tại sao ta không nói được tiếng Miên, tiếng Thái, v.v.? và tại sao họ nói ta không hiểu? Tại vì ta không chịu học, chỉ có thể thôi! Cũng như người Pháp đâu có hiểu được tiếng Anh, và người Anh Mỹ đâu biết nói tiếng Pháp, mặc dầu cùng chung một nguồn gốc?! Cũng chỉ có thể thôi! họ không chịu học tiếng nói của người khác. Và ta sẽ thảm thía cái câu chuyện trăm trứng trăm con của ông bà chúng ta, không hẳn là huyền thoại đâu.

Đó là cái cách hiểu của người xưa, thật xưa, về cái tiếng nói khác nhau của con người. Và thời gian, mấy chục ngàn năm là ít; đã là cái nguyên nhân làm ra cái khác nhau đó. Các bạn cũng biết là tiếng nói nào cũng có độ vài ba chục ngàn tiếng thường nói là cùng. Cho là 30 ngàn đi thì sau ba mươi ngàn năm đã thay đổi hẳn nếu mỗi năm chỉ khác đi một tiếng! Thấy chưa? Cái thời gian dài kinh khiếp đó đã làm cho ta không thể nào tưởng tượng ra được là những thay đổi tí ti nhỏ giọt đó đã làm thay đổi hẳn bộ mặt lúc đầu của tiếng nói con người! Nên ta đừng lạ là tại sao các tiếng nói con người lại khác nhau đến thế mà phải biết mừng cho chúng nó là sao còn giống nhau đến thế?! sau khi trải qua một thời gian thay đổi lâu dài [quá sức tưởng tượng của con người]. Giống gì đâu?! bạn sẽ hỏi thế! giữa tiếng Việt – Miên?!

Này nhé, nếu bạn khéo léo nhận xét một chút, [quyển “**Từ điển nguồn gốc tiếng Việt**” sẽ hướng dẫn cho bạn], thì hãy nói:

- tay chân người Miên cũng nói là *đay châng*,
- dơ tay lên thì nói là *giơ đay long!*,
- đặt tay xuống // *đặ đay xóh*,
- đất đai // *đai*,
- đốt pháo // *đôk phao*,
- năm mới // *ch–năm th–mây*,
- một ngày mới // *muôi th–ngày th–mây*,
- luôn tay luôn chân // *ruôl đay ruôl châng...*

Đó, chỉ có những biến đổi nhỏ nhặt như thế sau ba chục ngàn năm, bảo sao các nhà ngữ học không dồn tiếng Việt vào chung với tiếng Miên [Khmer]?

Thật ra phải xem trọn 27400 tiếng một của Việt và lấy ra được 28% chung gốc với Miên, thì bạn mới thấy được sự giống nhau hết biết luôn giữa hai thứ tiếng anh em đó, nhưng đó lại là một chuyện khác! Tôi xin dừng lại và sẽ trình bày sự giống nhau giữa tiếng Việt và tiếng Mường trong lần tới. Sẽ có 58 lần như vậy vì tiếng Việt giống nhau với 58 thứ ngôn ngữ khác ở Đông Nam Á, kể cả với tiếng Mường, lẽ tất nhiên... vì các nhà ngữ học đều xem tiếng Mường là tiếng “tiền Việt” vì không có tiếng nào giống tiếng Việt cho bằng nó!

BS Nguyễn Hy Vọng

nguồn: [blog người phương nam](#)

Nguồn: Internet eMail by *catbui* chuyển

Đăng ngày thứ Năm, May 7, 2026
tkd, Khoá 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH